

Posudek oponenta na bakalářskou práci Barbory Klicperové „KONCEPT EPIDEMIOLOGICKÉHO PŘECHODU: NAVAZUJÍCÍ PŘÍSTUPY“

Bezprecedentní pokles úmrtnosti pozorovaný v minulém století vyvolal zvýšený zájem odborníků z oboru demografie o tuto problematiku. Jedním z důležitých témat se stalo formulování teoretických konceptů s cílem postihnout tyto nebývalé změny úmrtnosti. Bakalářská práce Barbory Klicperové je zaměřena na jeden z nejvýznamnějších z těchto konceptů, který však nerefletoval změny, ke kterým došlo po jeho publikování – na koncept epidemiologického přechodu. Hlavním cílem předkládané bakalářské práce je proto „vytvoření přehledu nejdůležitějších přístupů k vymezení a rozšíření teorie epidemiologického přechodu, které byly formulovány v posledních letech“.

S ohledem na stanovený cíl je práce členěna do šesti kapitol. Práce má celkový rozsah 71 stran, textová část práce se zahrnutím úvodu a závěru se rozkládá na 52 stranách. Struktura textu není standardní, obsahem celé předkládané práce je důkladná rešerše a diskuze literatury na dané téma. Tento fakt však neubírá práci na kvalitě, protože struktura textu plně odpovídá vymezené problematice a je podřízena dosažení vytyčeného cíle práce.

Autorka nejprve v první kapitole jasně definuje cíle práce, přehledně také uvádí její strukturu. Ve druhé kapitole je podrobně představen teoretický koncept epidemiologického přechodu v původní podobě. Třetí kapitola se zabývá možnými navazujícími fázemi na původně vymezené fáze a revizím celého konceptu. Čtvrtá kapitola je věnována konceptu zdravotního přechodu, který z myšlenek epidemiologického přechodu čerpá, avšak zahrnuje i další aspekty s cílem výstižněji postihnout změny epidemiologického charakteru. Pátá kapitola představuje nejnovější přístupy, které vycházejí z konceptu epidemiologického přechodu. Závěrečné shrnutí v šesté kapitole je výstižné, autorka v něm shrnuje nejdůležitější body bakalářské práce.

Ačkoliv vybrané body předkládané práce jsou odborníkům nejen z oboru demografům dobře známé, lze kladně hodnotit výběr a zejména pak zpracování tématu. Práce v souladu s vytknutým cílem poskytuje ucelený pohled na danou problematiku, a to včetně aktuálních přístupů ke konceptu epidemiologického přechodu i navazujících konceptů. Pozitivní hodnocení si zaslouží prokázaná schopnost autorky kvalitní diskuze s literaturou, která je při uvážení zaměření práce zásadní. Práce nemá po obsahové stránce výrazně slabší místo, autorka postupuje systematicky k naplnění vytyčeného cíle, zařazení všech částí práce je řádně zdůvodněno. Kladně lze hodnotit také formální úpravu práce.

Na druhou stranu je možné mít k práci několik připomínek. Chyby a nepřesnosti v citování literatury lze považovat za největší nedostatek jinak pěkné práce. Například v textu je citován článek od Omrana z roku 1971, ale v seznamu literatury je uvedena jeho přetištěná verze z roku 2005, v textu měla být tedy citována verze z roku 2005. Dále není vždy korektně rozlišováno, zda se jedná o samostatného autora nebo skupinu autorů¹, nalézt lze i další nepřesnosti². Autorce se podařilo vyhnout závažnějším chybám v užívané terminologii, v práci je však často zmiňováno snižování „míry úmrtnosti“, ačkoliv v některých případech byla myšlena spíše klesající úroveň úmrtnosti. Dále obrázek 6 na straně 51 měl být zařazen mezi tabulky. Autorka se též nevyvarovala některých chyb formálního charakteru (chybějící a přebývající čárky, překlepy, chyby ve skloňování).

Zmíněná negativa nemohou zastínit celkový dobrý dojem z předložené práce. Bakalářská práce Barbory Klicperové podle mého názoru splňuje nároky běžně kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji k obhajobě**.

V Praze dne 1. června 2015

Mgr. Dan Kašpar

oponent

¹ Např. citace „Frenk, 1991“ na str. 33, 44 a 59 měla být uvedena jako „Frenk et al., 1991“, citace „McMichael, 2004“ na str. 36 měla být uvedena jako „McMichael et al., 2004“.

² Např. citace „WHO, 2004a“ na str. 48 měla být uvedena jako „WHO, 2004“ a podle toho citována i v seznamu literatury, citace „Denny, 2009“ na str. 36 měla být uvedena jako „Vägerö, 2009“, citace „Withrow, 2011“ na str. 47 měla být uvedena jako „Withrow, Alter, 2011“.